

УДК 332.2:332.3

А. М. Третяк,

д. е. н., професор, член-кореспондент НААН України,

Білоцерківський національний аграрний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1154-4797>

В. М. Третяк,

д. е. н., професор, Сумський національний аграрний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6779-1941>

Т. М. Прядка,

д. е. н., доцент, Сумський національний аграрний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6179-0128>

DOI: 10.32702/2306-6792.2025.24.6

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ НАУКОВОЇ І ОСВІТЯНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ГАЛУЗІ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ ТА ЗЕМЛЕВПОРЯДКУВАННЯ

A. Tretiak,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Chief Researcher,

Bila Tserkva National Agrarian University

V. Tretiak,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Sumy National Agrarian University

T. Priadka,

Doctor of Economic Sciences, Associate Professor, Sumy National Agrarian University

PRIORITY AREAS OF SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL ACTIVITY IN THE FIELD OF LAND USE AND LAND USE PLANNING

У статті здійснено аналіз світоглядних інтересів українського суспільства, землевпорядної спільноти та учасників наукової школи професора Третяка А.М., які у своїй більшості не співпадають. І це пояснюється тим, що "наука повинна вміти відірватися від практики наскільки можливо, піднятися над нею, піднятися в абстракції". Базуючись на оцінці світоглядних інтересів членів та учасників наукової школи професора Третяка А.М., землевпорядної професійної спільноти та українського суспільства у галузі землекористування та землевпорядкування в 2025 р. обґрунтовано, що пріоритетними напрямками тематики наукових досліджень та освітнянської діяльності у 2026—2027 рр. є: 1) "Інституціональне та технологічне забезпечення розвитку земельного устрою України"; 2) "Інституціоналізація системи землевпорядкування" в тому числі її економіки та консолідації земель сільськогосподарського призначення; 3) "Технологічне та ресурсне (технічна, програмна, кадрова та фінансова бази)забезпечення системи "Блокчейн у системі землевпорядкування та управління земельними ресурсами і землекористуванням". Розроблено логічно-змістовну модель послідовності передачі і перетворення інформації на основі Блокчейну в системі землевпорядкування і управління земельними ресурсами та землекористуванням.

The article analyzes the ideological interests of the participants of the scientific school, the land use planning professional community and the Ukrainian society in the field of land use and land use planning in 2025. The most popular interests of the Ukrainian society are the interests on the topic "Concept of the draft law of Ukraine "On land use planning" — 35,700 requests in the Google search engine (first place), in second place is the topic "Economics of land use planning": definition, structure, content" — 28,800 requests and in third place is the topic "Land or real estate cadastre in Ukraine: development of the concept and functions": — 14,300 requests. For the land use planning community, the most popular

are the ideological interests on the topic "Concept of the draft law of Ukraine "On land use planning" — 374 requests according to the Facebook "Scientific School of Professor Tretyak A.M." — first place, in second place — the topic "Features of the land use planning process when developing land use planning projects for the consolidation of agricultural lands" — 368 applications, and in third place — the topic "Genesis and development of definitions of land use organization and land use planning in Ukraine" — 310 applications. For members and participants of the scientific school of Professor Tretyak A.M., the most popular are ideological interests on the topic "Features of the land use planning process when developing land use planning projects for the consolidation of agricultural lands" — 40 participants in the discussion — first place, in second place — the topics "Land or real estate cadastre in Ukraine: development of the concept and functions", "Concept of the draft law of Ukraine "On land use planning" and "Economics of land use planning: definition, structure, content" — 30 participants in the discussion, and in third place — the topic "Genesis and development of definitions of land use organization and land use planning in Ukraine" — 20 participants in the discussion. At the same time, as the analysis shows, the most popular among Ukrainian society are ideological interests regarding the topic of new research: "Features of organizing the use of land resources in the sustainable development of rural areas" — 49,000 requests to the Google search engine in the first place, in the second place is the topic "Concept of the draft law of Ukraine "On land use planning" — 35,700 requests, in the third place is the topic "Economics of land use planning": definition, structure, content" — 28,800 requests. For the land use planning community, the most popular are ideological interests regarding the topic "Concept of the draft law of Ukraine "On land use planning" — 431 requests according to the Facebook "Scientific school of Professor Tretyak A.M." — first place, in second place — the topic "Economics of land use planning: theory, methodology, practice" — 372 requests, and in third place — the topic "Methodology of accounting for ecosystem assets of land use in natural terms and their assessment in the SNR of Ukraine" — 310 requests. For members and participants of the scientific school of Professor Tretyak A.M., the most popular are worldview interests on the topic "Institutional support for the development of the land system of Ukraine" — 41 participants in the discussion — first place, in second place — the topic "Economics of land use planning: theory, methodology, practice" — 31 participants in the discussion, and in third place — the topic of the textbook "Economics of land use" — 21 participants in the discussion. Thus, the worldview interests of Ukrainian society, the land use planning community and participants of the scientific school of Professor Tretyak A.M. do not coincide in most cases. And this is right, because "science should be able to break away from practice as much as possible, rise above it, rise in abstraction." Thus, based on the assessment of the ideological interests of members and participants of the scientific school of Professor A.M. Tretyak, the land management professional community and Ukrainian society in the field of land use and land use planning in 2025, it can be stated that the priority areas of scientific research and educational activities in 2026—2027 are: 1) "Institutional and technological support for the development of the land system of Ukraine"; 2) "Institutionalization of the land use planning system" including its economy and consolidation of agricultural lands; 3) "Technological and resource (technical, software, personnel and financial base) support of the "Blockchain in the system of land use planning and management of land resources and land use" system. A logical-content model of the sequence of information transmission and transformation based on Blockchain in the system of land use planning and management of land resources and land use has been developed.

Ключові слова: землевпорядкування, землеустрій, інституція, система, землевпорядна наука і освіта, блокчейн у системі землевпорядкування та управління земельними ресурсами і землекористуванням.

Key words: land use planning, land use organization, institution, system, land planning science and education, blockchain in the system of land use planning and management of land resources and land use.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Багато великих учених відповідають так: щоб дати щось справді суттєве для практики, наука повинна вміти відірватися від практики наскільки можливо, піднятися над нею, піднятися в абстракції. Абстрактне мислення у вчених сфери землевпорядкування розвинене недостатньо. Суть діалектичного пізнання полягає у тому, щоб пройти шлях "...від живого споглядання до абстрактного мислення та від нього

до практики...". Не пройшовши цей шлях, не опанувавши науку пізнання, дуже важко піднятися до вершин науки. Відомий англійський фізик Резерфорд говорив до свого учня, майбутнього академіка П.Л. Капіце: "Достатньо працювати до шести годин, решту часу треба думати. Погані ті науковці, які багато працюють і надто мало думають" [1].

В наш час, коли наука стає безпосередньою продуктивною силою, а науково-технічний

прогрес набуває все більшого розмаху, розробка проблем методології наукового дослідження стає одним із важливих завдань. Виникає необхідність не тільки аналізу та розробки методів дослідження, що використовуються у сучасній землевпорядній науці, але і формування пріоритетів дослідження. Адже, сфера людської діяльності, що охоплює різні сторони духовного життя людини і суспільства, це світоглядна (духовна) культура яка включає [2]:

— відтворення індивідуальної і суспільної свідомості; — народну художню культуру; — мистецтво як професійний вид художньої творчості; — естетичну культуру; — культуру наукового життя; — культуру утворення; — культуру виховання; — культуру волі совісті; — культуру морально-духовного життя; — інформаційну культуру.

Науково-світоглядним орієнтиром розвитку землевпорядної науки і освіти, як складових системи та інституції землевпорядкування, для України є рівень суспільного розуміння цінності землі, що базується на багатовіковій реалізації людиноцентричної моделі розвитку, цінності екопоселень, єдності людини з природою [3]. Чи є таке розуміння у науковій та освітній діяльності в Україні і які їх пріоритети?

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Дослідження світоглядних інтересів учасників наукової школи професора Третяка А.М., землевпорядної професійної спільноти та українського суспільства для виявлення пріоритетних напрямів наукової і освітньої діяльності у галузі землекористування та землевпорядкування.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Для розуміння розвитку системи землекористування і землевпорядкування в Україні розглянемо світоглядні паралелі зростання свідомості людини та розуміння нею цінності

Рис. 1. Логічно-змістовна схема світоглядних паралелей зростання свідомості людини та розуміння нею цінності землі

Джерело: [3].

землі як "основного національного багатства, що перебуває під особливою охороною держави" [4] та унікального природного активу [5]. На рис. 1 показані паралелі зростання потреб людини (Піраміда Маслоу) з розумінням нею цінності землі (земельних ресурсів), особливо сільських територій.

Низькі рівні задоволення потреб людини формують розуміння цінності землі лише як засобу виробництва. Вищі рівні додають усвідомлення значення землі як базового компонента сталого розвитку громад, регіонів, які формують нові форми підприємництва (промисли, туризм, дозволя та інше), нову якість життя та новий рівень задоволення потреб. На найвищому, духовному рівні потреб людини (суспільство) усвідомлює життєдуховну — екологічну, соціально-економічну, просторову — цінність землі, без використання потенціалу якої неможливий прогрес особистості і, відповідно, людства в цілому. Це легко відслідковується у розвинутих країнах, де рушійний середній клас (не тільки фермери), як правило, проживає "на сільській землі" та духовно збагачується і отримує натхнення від "прив'язаних" до неї інших природних цінностей. Саме наявність у сільській місцевості розвинутих країн натхненної природою людської складової, поряд із виробничими, інфраструктурними, соціальними та іншими інвестиціями, капіталізує землю, а звідси і робить державу та націю багатшими.

Дослідження розвитку системи землевпорядкування (рис. 2) показує, що система землевпорядкування постійно розвивається [6].

Інституціональний етап розпочався тільки з 1991 р. та продовжується у подальшому. Він зтягується в часі у зв'язку, як незадовільного наукового забезпечення так і у зв'язку існуючих управлінських та освітнянських проблем розвитку системи землевпорядкування [7].

З врахуванням структуризації етапів розвитку теорії землеустрою, теорія розвитку системи землевпорядкування в Україні, ними сформульована як новітнє землевпорядкування, і як інституція, що формується на засадах інституціонально-поведінкової теорії. В цьому зв'язку, ми виділяємо у розвитку інституції землевпорядкування інституціональний етап розвитку системи землевпорядкування, який розділений на під етапи: 1991—2003 рр.; 2003—2025 рр.; 2026—2030 рр. та залежно від реалізації в подальші роки. Крім того, ними виділяється науково-інноваційний етап розвитку системи землевпорядкування.

Одночасно, А.М. Третяк, В.М. Третяк, Т.М. Прядка зазначають, що в основі "розвитку "новітнього землевпорядкування", яке має відповідати принципам сталого розвитку, має бути методологічна основа "простір — територія — система землекористування — режим землекористування — земельна ділянка" на відміну існуючої парадигми землеустрою, де закладено методологічну основу "земельна ділянка — режим її використання — землекористування як сукупність земельних ділянок — територія" [5].

У табл. 1 приведено наші дослідження за підсумками 2025 року проведення наукових дискусій у "Науковій школі" професора Третяка А.М. де одержано такі результати світоглядних інтересів учасників наукової школи, землевпорядної професійної спільноти та українського суспільства у галузі землекористування та землевпорядкування.

Як показує аналіз даних табл. 1, найбільш затребуваними українського суспільства є світоглядні інтереси щодо теми "Концепція проекту закону України "Про землевпорядкування" — 35 700 звертань у пошукову систему Google на першому місці, на другому — тема

Рис. 2. Логічно-змістовна схема структуризації етапів розвитку системи землевпорядкування в Україні

"Економіка землевпорядкування": визначення, структура, зміст" — 28 800 звернень та на третьому місці — тема "Кадастр землі чи нерухомості в Україні: розвиток поняття та функцій": — 14 300 звернень.

В той же час, найбільш затребуваними у землевпорядної спільноти є світоглядні інтереси щодо теми "Концепція проекту закону України "Про землевпорядкування" — 374 звернення за даними фейсбуку "Наукова школа професора Третяка А.М." — перше місце, на другому — тема "Особливості землевпорядного процесу при розробленні проектів землеустрою щодо консолідації земель сільськогосподарського призначення" — 368 звернень, та на третьому місці — тема "Генезис та розвиток дефініцій землеустроїв і землевпорядкування в Україні" — 310 звернень.

В членів та учасників наукової школи професора Третяка А.М., найбільш затребуваними є світоглядні інтереси щодо теми "Особливості землевпорядного процесу при розробленні проектів землеустрою щодо консолідації земель сільськогосподарського призначення" — 40 учасників дискусії — перше місце, на другому — теми "Кадастр землі чи нерухомості в Україні: розвиток поняття та функцій", "Концепція проекту закону України "Про землевпорядкування" і "Економіка землевпорядкування": визначення, структура, зміст" — 30 учасників дискусії, та на третьому місці — тема "Генезис та розвиток дефініцій землеустроїв і землевпорядкування в Україні" — 20 учасників дискусії.

Таблиця 1. Світоглядні інтереси учасників наукової школи, землевпорядної професійної спільноти та українського суспільства у галузі землекористування та землевпорядкування в 2025 р.*

№ п/п	Теми наукових семінарів та наукових досліджень	Запити, кількість		
		учасники наукової школи	землевпорядна професійна спільнота	українське суспільство
теми наукових семінарів				
1	Генезис та розвиток дефініцій землеустрій і землевпорядкування в Україні	20	310	1 870
2	Кадастр землі чи нерухомості в Україні: розвиток поняття та функцій	30	106	14 300
3	Стале землекористування як фактор розвитку економіки сільських територій у повосний період»	20	91	2 310
4	Особливості землевпорядного процесу при розробленні проектів землеустрою щодо консолідації земель сільськогосподарського призначення	40	368	194
5	Світоглядні інтереси активної частини українського суспільства, фахівців сфери землевпорядкування та учасників наукової школи у галузі використання і охорони земель та сфері землевпорядкування	25	374	4 330
6	Концепція проекту закону України «Про землевпорядкування»	30	374	35 700
7	Економіка землевпорядкування»: визначення, структура, зміст	30	298	28 800
Теми нових досліджень				
1	Особливості організації використання земельних ресурсів у сталому розвитку сільських територій	13	269	49 000
2	Землевпорядкування як інституційний механізм вимірювань, обліку та оцінки активів екосистемних послуг землекористування	13	126	364
3	Кадастр землі чи нерухомості в Україні: розвиток поняття та функцій	12	269	9 770
4	Концептуальні основи проекту закону України «Про консолідацію земель сільськогосподарського призначення»	16	255	10 600
5	Методологія землевпорядного процесу судової землевпорядної експертизи як інструмент управління земельними ресурсами	11	235	311
6	Капіталізація землекористування в Україні: проблеми обґрунтування коефіцієнта капіталізації	12	165	2 370
7	Оцінка вартості підтипів землекористування сільськогосподарського призначення в проектах консолідації земель.	13	166	195
8	Економіка землевпорядкування: теорія, методологія, практика	31	372	19 500
9	Управління світоглядними інтересами у галузі використання і охорони земель та сфері землевпорядкування	12	97	2 280
10	Інституціональні проблеми консолідації земель в Україні із врахуванням європейського досвіду	16	233	13 100
11	Формування законодавства про земельну консолідацію в Україні: напрями та вимоги	7	215	29 400
12	Консолідація земельних ділянок власників земельних часток (паїв): поняття, види, принципи	10	187	2 270
13	Енергоефективність землекористування в Україні: поняття та тенденції змін	13	132	11 900
14	Інституціональне забезпечення розвитку земельного устрою України	41	227	8 230
15	Концепція проекту закону України «Про землевпорядкування»	7	107	35 700
16	Економіка землекористування та землевпорядкування Ч. 1. Економіка землекористування: навч. пос. / [за заг. ред. А.М. Третяка].	21	368	360
17	Методичні рекомендації щодо розроблення та реалізації в Україні системи природно-економічного обліку землекористування (СПЕОЗ)	11	112	41
18	Ефективність і культура землекористування в Україні: проблеми і можливі шляхи їх вирішення.	9	100	28 500
19	Парадигма звершення земельної реформи в Україні О.І. Коваліва: авторські судження	10	243	424
20	Методологічні аспекти комплексної оцінки ефективності діяльності вчених у сфері землевпорядної науки в Україні	16	431	1 730
21	Методологія обліку екосистемних активів землекористування в натуральному вираженні та їх оцінки в СНР України	10	310	74

* за даними "Наукова школа професора Третяка А.М.". Електронний ресурс: <https://www.facebook.com/groups/755035612730060> та пошукової системи Google

Одночасно, як показує аналіз даних табл. 1, найбільш затребуваними українського суспільства є світоглядні інтереси щодо тематики нових досліджень є "Особливості організації використання земельних ресурсів у сталому розвитку сільських територій" — 49 000 звертань у пошукову систему Google на першому місці, на другому — тематика "Концепція про-

екту закону України "Про землевпорядкування" — 35 700 звертань, на третьому місці — тематика "Економіка землевпорядкування": визначення, структура, зміст" — 28 800 звернень.

В той же час, найбільш затребуваними у землевпорядній спільноті є світоглядні інтереси щодо теми "Концепція проекту закону України "Про землевпорядкування" — 431 звернен-

ня за даними фейсбуку "Наукова школа професора Третяка А.М." — перше місце, на другому — темаика "Економіка землевпорядкування: теорія, методологія, практика" — 372 звернення, та на третьому місці — тематика "Методологія обліку екосистемних активів землекористування в натуральному вираженні та їх оцінки в СНР України" — 310 звернень.

У членів та учасників наукової школи професора Третяка А.М., найбільш затребуваними є світоглядні інтереси щодо тематики "Інституціональне забезпечення розвитку земельного устрою України" — 41 учасник обговорення — перше місце, на другому — теми "Економіка землевпорядкування: теорія, методологія, практика" — 31 учасників обговорення, та на третьому місці — тематика навчального посібника "Економіка землекористування" — 21 учасник обговорення.

Отже, світоглядні інтереси українського суспільства, землевпорядної спільноти та учасників наукової школи професора Третяка А.М. у своїй більшості не співпадають. І це правильно, адже "наука повинна вміти відірватися від практики наскільки можливо, піднятися над нею, підвестися в абстракції".

У становленні світогляду щодо інтересів у галузі землекористування та землевпорядкування велику роль відіграє діяльність особистості. Світогляд виступає найважливішим показником розвитку особистості фахівця-землевпорядника та людини у суспільстві до "Землі" як природного активу, землекористування та землевпорядкування [6]. Особистість — це людина, яка має самосвідомість і світогляд, досягла розуміння свого місця у світі. Становлення особистості відбувається у процесі оволодіння знаннями про "Землю" як природний актив, землекористування та землевпорядкування, досвідом минулих поколінь та пізнанням своєї власної сутності. Особистість характеризується особливою організацією ставлення людини до "Землі" як природного активу, землекористування та землевпорядкування. Вони є ієрархічною структурою. Така структура визначає відносини діяльності на землі та їх мотивів. Процес відбору мотивів та побудови їх ієрархій є наслідком активності самого суб'єкта. Такий добір призводить до виникнення спрямованості діяльності.

Використовуючи ці ідеї, можна дійти невтішного висновку, що ієрархізація діяльності на землі та її мотивів здійснюється з допомогою механізму, який містить їх оцінки еталонів і критеріїв, і навіть дій та прийомів, з допомо-

гою яких ці еталони (екологічні, соціальні та економічні закони, вміння, норми, оцінки) і критерії використовуються.

Мотивом такої діяльності є усвідомлення особистістю необхідності будувати свої відносини з довкіллям "Землі" з позиції екологічної доцільності. Метою є формування моделі взаємодії з природним середовищем "Земля", усвідомлення своєї ролі у вирішенні екологічних проблем, розвиток необхідних для цього систем переконань та цінностей.

Світоглядно орієнтована діяльність у галузі землекористування та землевпорядкування, як операційний компонент, містить сукупність особливих дій і операцій, за допомогою яких здійснюється оцінка, співвідпорядкування діяльності (в тому числі, землевпорядної та щодо формування сталого (збалансованого) землекористування), їх орієнтування в екологічних ситуаціях, усвідомлення та вибір поведінки. Орієнтації, як елемент світогляду, з'єднують у собі функції знання, самосвідомості і цілепокладання особистості. інтелектуальних, а також еколого-економічних умінь землевпорядкування (уміння аналізувати екологічну та економічну ситуацію, оцінювати її, прогнозувати розвиток сталого (збалансованого) землекористування, вживати дієвих заходів щодо її поліпшення).

На основі оцінки світоглядних інтересів членів та учасників наукової школи професора Третяка А.М., землевпорядної професійної спільноти та українського суспільства у галузі землекористування та землевпорядкування в 2025 р. можна констатувати, що пріоритетними напрямками тематики наукових досліджень та освітянської діяльності у 2026—2027 рр. є:

- 1) "Інституціональне та технологічне забезпечення розвитку земельного устрою України";
- 2) "Інституціоналізація системи землевпорядкування" в тому числі її економіки та консолідації земель сільськогосподарського призначення;
- 3) "Технологічне та ресурсне (технічна, програмна, кадрова та фінансова бази) забезпечення системи "Блокчейн у системі землевпорядкування та управління земельними ресурсами і землекористуванням".

Коротко зупинимось на розкритті поняття і сутності "Блокчейн у системі землевпорядкування та управління земельними ресурсами і землекористуванням". Під "Блокчейн у системі землевпорядкування та управління земельними ресурсами і землекористуванням" нами ро-

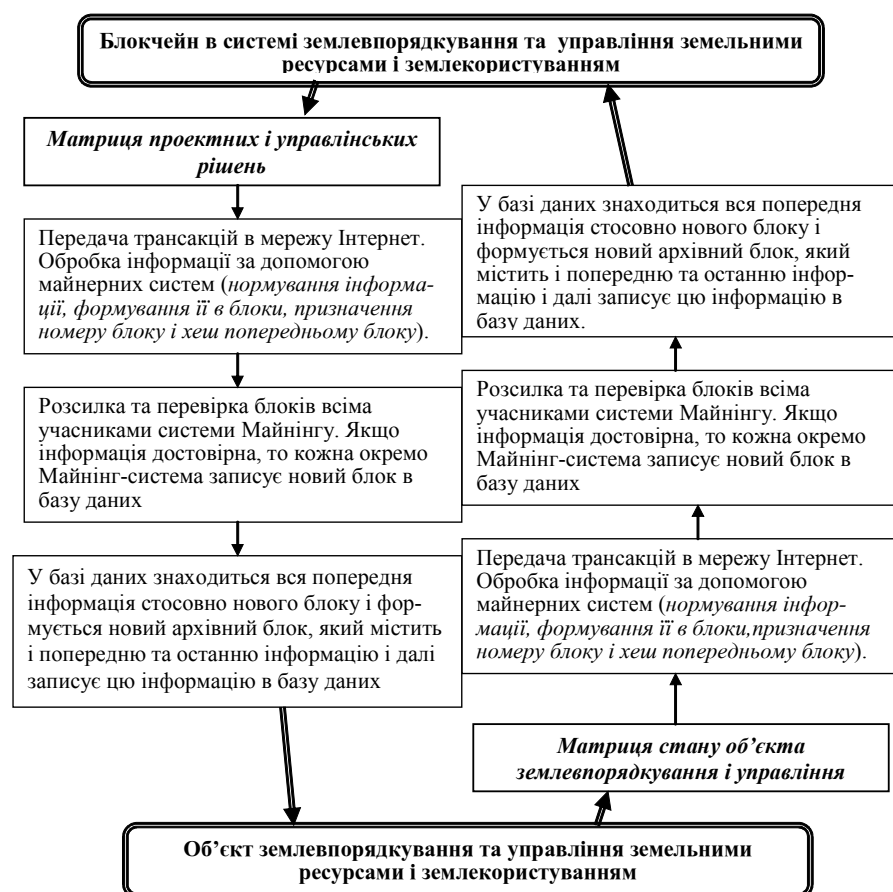

Рис. 3. Логічно-змістовну модель послідовності передачі і перетворення інформації на основі блокчейну в системі землевпорядкування і управління земельними ресурсами та землекористуванням

Джерело: розроблено з використанням джерела: [8].

зуміється інтегрована система децентралізованої та незмінної бази даних для запису і управління інформацією про землю, землекористування, земельні ділянки та права на них, транзакції і обмеження, з використанням криптографічних алгоритмів, які гарантують конфіденційність та достовірність, застосовуючи хешування (показ результатів землевпорядкування) з метою забезпечення прозорості, безпеки та автоматизації процесів, зменшуючи ризики корупції та помилок, які виникають при використанні традиційних систем обліку, оцінки вартості земельних ділянок і ефективності використання земельних ресурсів.

Технологічно блокчейн у системі землевпорядкування та управління земельними ресурсами і землекористуванням — це розподілена база даних, де інформація зберігається на багатьох вузлах, що виключає ризик втрати через злам одного сервера. Усі записи мають часові мітки, а зміни можливі лише за згодою більшості учасників, що забезпечує незмінність і захист даних. Криптографічні алгоритми га-

рантують конфіденційність та достовірність, застосовуючи хешування і електронно цифрові підписи.

Для створення блокчейну у системі землевпорядкування та управління земельними ресурсами і землекористуванням потрібні технічна, програмна, кадрова та фінансова бази. Технічна складова включає сервери для децентралізованого зберігання даних, мережеве обладнання для швидкої передачі інформації та резервні системи для захисту від збоїв. Програмна частина охоплює розробку блокчейн-платформи, інтеграцію смарт-контрактів та створення зручних інтерфейсів для користувачів. Кадрові ресурси включають блокчейн інженерів землевпорядників, фахівців із кібербезпеки, системних адміністраторів та юристів у сфері земельного права і природокористування. Для успішної реалізації також потрібні значні фінансові інвестиції. Юридичні аспекти включа-

ють створення законодавчої бази для легітимізації записів у блокчейні.

На рис. 3 приведено логічно-змістовну модель послідовності передачі і перетворення інформації на основі блокчейну в системі землевпорядкування та управління земельними ресурсами і землекористуванням.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

На основі оцінки світоглядних інтересів членів та учасників наукової школи професора Третяка А.М., землевпорядної професійної спільноти та українського суспільства у галузі землекористування та землевпорядкування в 2025 р. можна констатувати, що пріоритетними напрямками тематики наукових досліджень та освітнянської діяльності у 2026—2027 рр. є: 1) "Інституціональне та технологічне забезпечення розвитку земельного устрою України"; 2) "Інституціоналізація системи землевпорядкування" в тому числі її економіки та консолі-

дації земель сільськогосподарського призначення; 3) "Технологічне та ресурсне (технічна, програмна, кадрова та фінансова бази)-забезпечення системи "Блокчейн у системі землевпорядкування та управління земельними ресурсами і землекористуванням".. Запровадження блокчейн-технології у галузі використання і охорони земель (землекористуванні) України, з одного боку, допоможе збільшити довіру до органів земельних ресурсів Держгекастру України та територіальних громад, надавати високоякісні державні послуги із регулювання земельних відносин, землевпорядкування, земельного кадастру, оцінки земельних ділянок та земельного ринку, зменшити рівень корупції та бюрократії, захистити дані від ушкодження чи крадіжки, а також скоротити ризики підробки даних. А з іншого боку, технологія являється новою і ще не занадто відомою для нашої країни. Для її повноцінного введення необхідні значні кроки для адаптації її в земельно-ресурсне законодавче поле в повній відповідності з вимогами цифрових технологій в сталому управлінні землекористуванням.

Перспективи подальших досліджень у даному напрямі є інституалізація запровадження блокчейн технологій в сферах систем землевпорядкування та управління земельними ресурсами і землекористуванням, розробленні рекомендацій для освітнянської спільноти у галузі землекористування та землевпорядкування щодо перегляду і удосконалення освітніх програм.

Література:

1. Эрнест Резерфорд URL: <https://ru.wikiquote.org/wiki/> (дата звернення: 19.11.2025).
2. Бичко А.К. Історія філософії. Підруч. / А.К. Бичко, І.В. Бичко, В.Г. Табачковський. К.: Либідь, 2001. 168 с.
3. Третьак А.М., Третьак В.М., Р.М. Курильців, Т.М. Прядка, Н.А. Третьак; Управління земельними ресурсами та землекористуванням: базові засади теорії, інституціоналізації, практики: монографія. Біла Церква: "ТОВ "Білоцерківдрук", 2021. 227 с.
4. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення 18.11.2025).
5. Третьак А. М., Третьак В. М., Прядка Т. М., Капінос Н. О., Третьак Н. А. Концепція проекту закону України "Про землевпорядкування". Агросвіт. № 5. 2025. с. 3—15.
6. Третьак А. М. Землевпорядкування в Україні: розвиток на засадах новітньої інституціонально-поведінкової теорії. монографія /

А.М. Третьак, В.М. Третьак, Т.М. Прядка, Л.А. Гунько, Н.А. Третьак; [за заг. ред. А.М. Третьака]. Біла Церква: "ТОВ "Білоцерківдрук", 2023. 213 с.

7. Третьак А.М. Управління земельними ресурсами та землекористуванням: навч. посібник / А.М. Третьак, В.М. Третьак, Р.М. Курильців, Т.М. Прядка, Н.О. Капінос, Н.А. Третьак; За заг. ред. професора Третьака А.М. Біла Церква: "ТОВ "Білоцерківдрук", 2022. 436 с.

8. Біда П. І., Петрова О. М. Технологія блокчейн та її використання у державному земельному кадастрі та землеустрою. Економіка: реалії часу. Науковий журнал. 2019. № 6 (46). с. 39—46.

References:

1. wikiquote (2025), "Ernest Rutherford", available at: <https://ru.wikiquote.org/wiki/> (Accessed 19.11.2025)
 2. Bychko, A. Bychko, I. and Tabachkovsky, V. (2001), Istoriia filosofii [History of Philosophy], Lybid, Kyiv, Ukraine.
 3. Tretiak, A., Tretiak, V., Kuriltsiv, R., Pryadka, T. and Tretiak, N. (2021), Upravlinnia zemel'nykh resursamy ta zemlekorystuvanniam: bazovi zasady teorii, instytutsiolizatsii, praktyky [Management of land resources and land use: basic principles of theory, institutionalization, practice], Belotserkivdruk LLC, Bila Tserkva, Ukraine.
 4. The Verkhovna Rada of Ukraine (1996), "Constitution of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/> (Accessed 18 October 2025).
 5. Tretiak, A., Tretiak, V., Pryadka, T., Kapinos, N. and Tretiak, N. (2025), "Concept of the Draft Law of Ukraine On Land Planning", Agrosvit, vol. 5, pp. 3—15.
 6. Tretiak, A., Tretiak, V., Pryadka, T., Gunko, L. and Tretiak, N. (2023), Zemlevporiadkuvannia v Ukraini: rozvytok na zasadakh novitn'oi instytutsional'no-povedinkovoi teorii [Land planning in Ukraine: development on the basis of the new institutional and behavioral theory], Belotserkivdruk LLC, Bila Tserkva, Ukraine.
 7. Tretiak, A., Tretiak, V., Kuriltsiv, R., Pryadka, T. and Tretiak, N. (2021), Upravlinnia zemel'nykh resursamy ta zemlekorystuvanniam: bazovi zasady teorii, instytutsiolizatsii, praktyky [Management of land resources and land use: basic principles of theory, institutionalization, practice], Belotserkivdruk LLC, Bila Tserkva, Ukraine.
 8. Bida, P. and Petrova, O. (2019), "Blockchain Technology and its use in the state land cadastre and land management", Economics: time realities. Scientific journal, vol. 6 (46), pp. 39—46.
- Стаття надійшла до редакції 24.11.2025 р.